

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

Кафедра спеціальної освіти

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Менеджмент у спеціальній освіті

Ступінь магістра

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність 016 Спеціальна освіта

016.01 Логопедія. Спеціальна психологія

Освітня програма Логопедія. Спеціальна психологія

2023-2024 навчальний рік

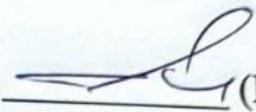
Програму розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

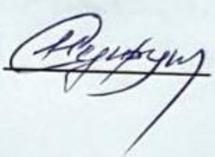
РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Кисличенко В.А., доцент кафедри спеціальної освіти, Білюк О. Г., старший викладач кафедри спеціальної освіти.

РЕЦЕНЗЕНТ: Корнієнко Ірина Володимирівна, директор комунальної установи «Інклюзивно-ресурсний центр № 3» Миколаївської міської ради, член президії ГО «Асоціація практикуючих логопедів України»

Програму схвалено на засіданні кафедри спеціальної освіти

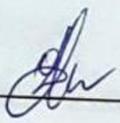
Протокол від «26» серпня 2023 року № 1

В.о. завідувача кафедри спеціальної освіти (Карсканова С. В.)

Програму погоджено з гарантом ОП (Супрун М.О.)

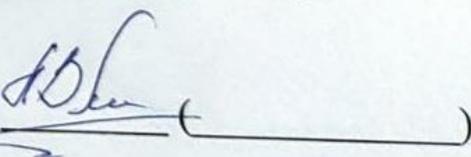
Програму погоджено навчально-методичною комісією філологічного факультету

Протокол від «28» серпня 2023 року № 1

Голова навчально-методичної комісії (Дем'яненко О. Є.)

Програму погоджено навчально-методичною радою університету

Протокол від «30» серпня 2023 року № 12

Голова навчально-методичної ради університету

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Менеджмент у спеціальній освіті» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів спеціальності 016 Спеціальна освіта.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є закони, закономірності, принципи сучасної організації, управління та контролю в спеціальній школі.

Міждисциплінарні зв'язки: знаходять своє відображення в завданнях, змісті, методах, формах та принципах організації та управління спеціальною освітою в Україні. Але особливо це стосується змісту навчального курсу, який вимагає знання спеціальної педагогіки, історії педагогіки, основ інклюзивного навчання.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – озброїти студентів знаннями про систему спеціальної освіти в Україні та зарубіжжя, ознайомити з прийомами та методами організації, управління та контролю в спеціальній школі.

Завдання:

- засвоїти принципи управління системою спеціальної та інклюзивної освіти в Україні;
- вивчити пріоритетні напрямки розвитку спеціальної та інклюзивної освіти в Україні та основи керівництва спеціальними навчально-виховними закладами;
- ознайомитись з основними формами контролю в спеціальній школі відповідно до структури спеціальної та інклюзивної освіти в Україні та організувати і спрямовувати навчально-методичну роботу в спеціальній школі.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, зокрема, в процесі професійно-педагогічної діяльності. Здатність приймати обґрунтовані рішення, працювати автономно

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу, систематизації й узагальнення інформації, зокрема професійно-педагогічної, з різних джерел та формулювання логічних висновків.

Здатність до ефективної міжособистісної взаємодії; зокрема, здатність успішно

взаємодіяти з керівництвом, колегами, учнями та їхніми батьками; володіння алгоритмами конструктивного вирішення педагогічних конфліктів.

Здатність до застосування сучасних засобів інформаційних і комп'ютерних технологій для розв'язання комунікативних задач у професійній діяльності вчителя спеціальної та інклюзивної освіти й у повсякденному житті.

II. Фахові:

Здатність усвідомлювати соціальну значущість своєї майбутньої професії, володіти високою мотивацією до виконання професійної діяльності у галузі спеціальної та інклюзивної освіти

Здатність ставити і вирішувати прикладні задачі з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у галузі спеціальної та інклюзивної освіти

Здатність використовувати програмно методичні матеріали і документи щодо обсягу, рівня освіти, розвитку школярів, вимоги до нормативного забезпечення корекційно-навчального та корекційно-виховного процесу спеціальної школи, основні напрями і перспективи розвитку спеціальної освіти, психолого-педагогічної науки

Здатність планувати корекційно-виховну роботу з учнями з метою реалізації пізнавальних, корекційно-розвивальних і корекційно-виховних аспектів педагогічного процесу, забезпечення особистісно зорієнтованого і диференційованого підходів до вихованців

Здатність до стимулювання загального розвитку, інтелектуальної та мовленнєвої сфери особистості учня під час уроків та у позаурочній діяльності, оптимально поєднуючи зміст, засоби, форми та методи роботи на засадах розвивального та особистісно-орієнтованого навчання, враховуючи окремі відхилення у розвитку школярів спеціальних закладів освіти

Здатність самостійно приймати рішення про термінові заходи у разі виникнення екстремальних ситуацій

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин/3 кредити ECTS.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Кредит 1. Управління закладами спеціальної освіти

Тема 1. Наукові основи управління закладами спеціальної освіти. Принципи управління спеціальними закладами освіти.

Розбудова національної системи спеціальної та інклюзивної освіти.

Тема 2. Внутрішнє керівництво загальноосвітнім закладом спеціальної освіти.

Створення оптимальної моделі закладів спеціальної освіти. Орієнтація освітніх учасників на запити й інтереси особистості та різних професійних груп населення. Розвиток нових типів освітніх закладів, заснованих на різних формах власності. Докорінне реформування існуючих закладів спеціальної освіти.

Кредит 2. Контроль в загальноосвітньому закладі

Тема 3. Внутрішній контроль в загальноосвітньому закладі.

Перспективна стратегія розвитку спеціальної освіти. Освітні рівні, наукові ступені, системи спеціальної освіти зарубіжних країн. Система освіти Великобританії. Система освіти Іспанії. Основна структура освітньої системи у Німеччині.

Тема 4. Інспектування загальноосвітніх закладів.

Сутність понять „менеджмент”, „управління”, „керівництво”, „організація”, „педагогічний менеджмент”. Адміністративно – управлінський персонал школи, його основні обов’язки. Конференція та рада загальноосвітнього навчального закладу, їх склад та повноваження.

Кредит 3. Методична робота в ЗНЗ

Тема 5. Методична робота в загальноосвітньому навчальному закладі спеціальної освіти.

Зміст методичної роботи. Форми методичної роботи в спеціальній школі. Типи методичних об’єднань вчителів спеціальної освіти. Рациональне планування та використання власного часу і часу працівників навчального закладу. Об’єктивне і доброзичливе оцінювання роботи працівників.

Тема 6. Передовий педагогічний досвід.

Педагогічна, загальнолюдська, політична, правова, морально – етична, художньо – естетична культура та висока національна самосвідомість. Професійна компетентність, педагогічна майстерність, культура спілкування, бездоганне володіння державною мовою. Функції та призначення методичної роботи в спеціальній школі. Організаційна, діагностична, прогностична, моделююча, відновлювальна, коригуюча, пропагандистська, контрольно-інформаційна функції методичної роботи в спеціальній школі.

Рекомендована література

Базова

1. *Дмитриченко М.Ф., Хорошун Б.І., Язвінська О.М., Данчук В.Д.* Вища освіта: Болонський процес: Навч. пос. для студ. вищ. навч. закл. – К., 2006. – 440 с.
2. *Закон України "Про загальну середню освіту" / Нормативно-правове забезпечення освіти: У 4 ч. – Харків: Основа, 2004. – 4.1. – С. 61-68.*

3. Закон України "Про освіту" / Нормативно-правове забезпечення освіти: У 4 ч. - Харків: Основа, 2004. - Ч. 1 (ст. 6; розділ II). - С. 28, 38-47.
4. Інструкція про організацію та діяльність гімназії // Інф. зб. Міносвіти України. - 1996. - № 1-2. - С. 49-53.
5. Інструкція про організацію та діяльність ліцею // Інф. зб. Міносвіти України. - 1996. - № 1-2. - С. 57-61.
6. Концепція загальної середньої освіти (12-річна школа) / Нормативно-правове забезпечення освіти: У4ч. — Харків: Основа, 2004. — 4.1. — С. 6-15.
7. Левченко Т.І. Європейська освіта: конвергенція та дивергенція. — Вінниця: "Нова книга", 2007. - 656 с.
8. Модернізація вищої освіти України та Болонський процес: Матеріали до першої лекції / Уклад. М.Ф.Степко, Я.Я.Болюбаш, К.М.Левківський, Ю.В.Сухарніков; відп. ред. М.Ф.Степко. - К., 2004. — 24 с.
9. Національна доктрина розвитку освіти / Нормативно-правове забезпечення освіти: Уч. - Харків: Основа, 2004. - Ч. 1. - С. 11-16; 19-23.
10. Положення про загальноосвітній навчальний заклад / Нормативно-правове забезпечення освіти: У 4 ч. — Харків: Основа, 2004. — Ч. 1. — С. 89-106.

Допоміжна

11. Васильюк А., Пахацінський Р., Яковець Н. Сучасні освітні системи: Навчальний посібник. — Ніжин: Редакційно-видавничий відділ НДПУ, 2002. - С. 10-20; 43-55; 126-136.
12. Галус О.М., Шапошнікова Л.М. Порівняльна педагогіка: Навч. посіб. — К.: Вища школа, 2006. - С. 96-121.
13. Матвієнко О.В. Стратегії розвитку середньої освіти у країнах Європейського Союзу: Монографія. — К.: Ленвіт, 2005. — С. 112-125.
14. Микаберидзе Г.В. США — Яггонія: чья школа краще? // Педагогіка. — 1995. - № 1. С. 83-88.
15. Левченко Т.ї. Розвиток освіти та особистості в різних педагогічних системах: Монографія. — Вінниця: Нова Книга, 2002. — 512 с.
16. Никандров Н.Д. Школьное дело в США: Перспективы 2000 г. // Советская педагогика. - 1991. - № 11-12. - С. III-114.
17. Ніколаєнко С.М. Стратегія розвитку освіти України: початок XXI століття. -К.: Знання, 2006. - С. 211-228.
18. Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка. - Суми: СДПУ, 1999. - С. 70-108.

19. *Сбруєва А.А.* Тенденції реформування середньої освіти розвинених англомовних країн контексті глобалізації (90-і рр. ХХ — початок ХХІ ст.). — Суми: Козацький вал, 2004. — 500 с.
20. *Соловей М. І., Хей Т.А.* Середня освіта С ША: історичний розвиток та сучасні проблеми.
— Суми: Наука, 1998. — 44 с.
21. *Степанов О.М., Фіцула М.М.* Основи психології і педагогіки: Посібник. — К.: Академввдав, 2003. - С. 284-298.
22. *Традиции и альтернативи в средней и выгшей школе: по странам и континентам: Учеб. пособие/Под общ.ред. ТВ.Цьрлиной – Курск: Узд-во РОСИ, 2001. -*
23. (188 с.) С. 6-12; 78-81; 165-178.

Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік

Засоби діагностики успішності навчання:

Контрольна робота, усне опитування, творчі роботи, наукові статті; перевірка конспектування лекцій, першоджерел, виконання індивідуальних завдань та самостійних робіт, захист проектів.

